

YÖNETMELİK

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında:

**TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KOMİSYONLARI KURULUŞ VE
ÇALIŞMA USUL VE ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; korunması gerekli olan taşınmaz tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile ilgili olarak Bakanlığa verilen görevlerin yapılmasını sağlamak üzere, Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonunun ve tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarının kurulmasına ve çalışmalarına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ve tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonları ile korunması gereken taşınmaz tabiat varlıkları ve doğal sit alanlarına ilişkin iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,
- b) Bölge komisyonu: Tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarını,
- c) Doğal (tabii) sit: Jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan korunması gerekli alanları,
- ç) Genel Müdürlük: Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünü,
- d) Kanun: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununu,
- e) Merkez Komisyonu: Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonunu,
- f) Müdür: Bölge komisyonunun bulunduğu ildeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürünü,
- g) Müdürlük: Bölge komisyonunun bulunduğu ildeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,
- ğ) Tabiat varlıkları: Jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan değerleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

**Merkez Komisyonu ve Bölge Komisyonunun
Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları**

Kuruluş

MADDE 5 – (1) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile ilgili olarak, Kanunda belirtilen görevlerin yürütülmesini sağlamak üzere Bakanlığa bağlı Merkez Komisyonu ve Bakanlıkça gerekli görülen yerlerde bölge komisyonları kurulur.

Merkez komisyonunun teşkili ve komisyon üyeliği

MADDE 6 – (1) Merkez Komisyonu; Bakanlık Müsteşarının veya ilgili Müsteşar Yardımcısının başkanlığında, nitelikleri Kanunun ek 4 üncü maddesinde belirtilen 15 üyeden oluşur.

(2) Merkez Komisyonunda görüşülecek olan konunun özelliğine göre, bu konunun görüşüleceği toplantı ile sınırlı olmak üzere, gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşlarının uzmanları ile diğer uzmanlar, oy hakları bulunmamak ve görüşlerine başvurulmak üzere Merkez Komisyonu toplantısına davet edilebilir.

(3) Bakanlıkça her yıl Ocak ayında komisyon üyelikleri yenilenir. Yeni üyeler görevlendirilene kadar mevcut üyeler görevine devam eder.

Merkez komisyonunun görevleri

MADDE 7 – (1) Merkez Komisyonunun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Korunması gerekli tabiat varlıkları ve doğal sit alanlarının korunması ile ilgili işlerde uygulanacak ilkeleri belirlemek.
- b) Bölge komisyonları arasında koordinasyonu sağlamak.
- c) Bölge komisyonlarınca alınan kararlar nedeniyle uygulamada doğan genel sorunları değerlendirerek karar vermek.

ç) Bölge komisyonlarınca; sit alanı tescili, derecelendirilmesi, sit alanı geçiş dönemi koruma esasları, kullanma şartları ve revizyonlarına ilişkin alınan kararlara karşı, diğer kurum ve kuruluşlar ile vatandaşlarca yapılan itirazları değerlendirerek karar almak.

Merkez komisyonunun çalışma şekli

MADDE 8 – (1) Merkez Komisyonu yılda en az iki defa toplanır. Bakanlık gerekli gördüğünde komisyonu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

(2) Merkez Komisyonunun toplantı gündemi Genel Müdürlükçe hazırlanır.

(3) Merkez Komisyonu üye tam sayısının dörtte üçü ile toplanır, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar verir.

(4) Gündemdeki konu ile kişisel veya üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımlığı açısından ilişkisi veya menfaati bulunan üye Merkez Komisyonu toplantısına katılamaz ve oy kullanamaz.

(5) Merkez Komisyonu üyesi aynı anda bölge komisyonu üyesi olamaz.

Bölge komisyonlarının oluşumu

MADDE 9 – (1) Bakanlık, iş ve işlemlerin sayısı ve içeriğini dikkate alarak bölge komisyonları kurar. Bölge komisyonlarının üye sayısı ve nitelikleri bölgedeki tabiat varlıkları ve doğal sitlerin genel durumuna göre belirlenir.

(2) Bölge komisyonları, nitelikleri Kanunun ek 4 üncü maddesinde belirtilen en az beş, en çok yedi üyeden oluşur.

(3) Görüşülecek konu başka bir bakanlık veya kamu kurumunu ilgilendiriyor ise ilgili teknik uzmanlar bilgi vermek üzere toplantıya davet edilebilir.

(4) İlgili meslek kuruluşları ile sivil toplum kuruluşu temsilcileri müdürlüğün daveti ile bölge komisyon toplantılarına gözlemci olarak katılabilirler.

Bölge komisyonlarında üyelik süresi ve üyeliğin sona ermesi

MADDE 10 – (1) Bölge komisyonu, ilk toplantısında üyelere birini başkan olarak seçer. Bakanlıkça her yıl Ocak ayında komisyon üyelikleri yenilenir. Yeni üyeler görevlendirilene kadar mevcut üyeler görevine devam eder.

(2) Herhangi bir nedenle bir yıl içinde yıllık izin, hastalık ve mazeret izinleri hariç dört veya üst üste iki toplantıya katılmayan bölge komisyonu üyelerinin üyelikleri kendiliğinden sona erer.

Bölge komisyonlarının görevleri

MADDE 11 – (1) Bölge komisyonları, taşınmaz tabiat varlıkları ve doğal sit alanlarında, Kanun ve ilgili mevzuat ile Merkez Komisyonunun ilke kararları doğrultusunda aşağıdaki görevleri yürütür.

a) Bakanlıkça tespit edilmesi öngörülen tabiat varlıkları veya doğal sit alanlarının esas değerlendirmesini yaparak görüş vermek.

b) Geçiş dönemi koruma kullanma esaslarını belirlemek.

c) Koruma amaçlı imar planları ile bunların her türlü değişikliklerini inceleyip karar vermek.

ç) Uygulamaya yönelik projeler ile değişiklikleri hakkında karar vermek.

d) Korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıklarının koruma alanlarının tespitini yapmak.

e) Korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarına ilişkin uygulamaya dönük karar almak.

f) Tescilli taşınmaz tabiat varlıklarının kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri ve mahalli idare birliklerince kamulaştırılması işlemlerinde taşınmazın fonksiyonuna ilişkin görüş bildirmek.

Bölge komisyonlarının çalışma şekli

MADDE 12 – (1) Bölge komisyonları, görüşülecek dosya sayısı ve olağanüstü durumlar göz önüne alınarak, her ay en az bir defa toplanır.

(2) Toplantı günleri ve gündemleri müdürlükçe belirlenerek bölge komisyonu üyeleri toplantıya çağrılır.

(3) Bölge komisyonları, üye tam sayısının dörtte üçü ile toplanır, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar verir. Kararlar; Kanun, ilgili mevzuat ve ilke kararlarındaki dayanakları ile bilimsel gerekçeleri belirtilerek yazılır.

(4) Bölge komisyonunca alınan kararın ilgili mevzuatla çelişmesi hâlinde müdürlükçe karar dağıtım yapılmadan, durum belgeleriyle birlikte ivedilikle Genel Müdürlüğe iletilerek görüş istenir. Genel Müdürlük görüşü bölge komisyonunun ilk toplantısında değerlendirilerek karara bağlanır.

(5) Bölge komisyonu üyeleri tarafından kişisel olarak hazırlanan plan, proje ve benzeri konuların bölge komisyonunda görüşülmesi hâlinde, ilgili üye söz konusu gündem maddesi için oy kullanamaz.

(6) Gündemdeki konu ile kişisel veya üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımlığı açısından ilişkisi veya menfaati bulunan üye, bölge komisyonu toplantısına katılamaz ve oy kullanamaz.

Merkez komisyonu ve bölge komisyonlarında alt komisyonlar kurulması

MADDE 13 – (1) Merkez Komisyonu veya bölge komisyonları çalışmalarını kolaylaştırmak için gündemindeki konuları, üyeleri arasından oluşturacağı alt komisyona verip yerinde inceleme yaptırabilir. Alt komisyonun görüşleri rapor hâlinde hazırlanır, ilgili komisyon toplantısında görüşülerek karara bağlanır.

Merkez komisyonu ve bölge komisyonlarınca alınan kararlar ve dağıtım

MADDE 14 – (1) Merkez Komisyonu ve bölge komisyonları tarafından alınacak kararlar toplantı sonunda başkan ve üyelerce imzalanır, onaya sunulur.

(2) Onaylanan kararlardan; Merkez Komisyonu kararları Genel Müdürlük tarafından, bölge komisyonu kararları müdürlük tarafından dağıtılır.

(3) Onay makamınca uygun görülmeyen kararlar gerekçesiyle birlikte ilgili komisyona iade edilir.

Kararlara uyma zorunluluğu

MADDE 15 – (1) Onaylanan kararlara kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler uymak zorundadır.

(2) Merkez Komisyonunun ilke kararları Resmî Gazete’de yayımlanır.

(3) Kararlara karşı açılan davalarda, idari yargı tarafından iptal veya yürütmenin durdurulması kararı verilmedikçe bölge komisyonları, davacı ve mecburi dava arkadaşı dışındaki kişilerce yapılan başvuruları değerlendirebilir.

Komisyon üyelerinin yolluk, gündelik ve huzur hakları

MADDE 16 – (1) Merkez Komisyonu ile bölge komisyonlarında görev alanlara Kanununun 55 inci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde huzur hakkı ödenir.

(2) Merkez Komisyonu ve bölge komisyonu üyelerinin komisyon toplantıları ve incelemeleri için yapacakları seyahatlerin yolluk ve yevmiyeleri, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenir.

Komisyonların idari ve teknik hizmetleri

MADDE 17 – (1) Merkez Komisyonunun idari ve teknik hizmetleri Genel Müdürlükçe yürütülür.

(2) Bölge komisyonlarının idari ve teknik hizmetleri müdürlükçe yürütülür. Müdürlükler, komisyonun sorumluluğu alanına giren diğer illerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleriyle koordinasyonu sağlar.

(3) Konuların ilgili mevzuata uygun olarak komisyon gündemine alınmasından müdür sorumludur.

(4) Bölge komisyonuna yapılan başvurular üzerine; konunun kapsamına göre gerektiğinde mahallinde inceleme yapılır. Müdürlükçe yapılan bu inceleme sonucu hazırlanan rapor ve diğer belgeler değerlendirilmek üzere bölge komisyonuna sunulur.

(5) Bölge komisyonlarınca incelenip karara bağlanan proje ve belgeler komisyon başkanınca mühürlenerek imzalanır. Dosyalar; konu, tabiat varlıkları, doğal sit alanları, semt ve benzeri hususlar dikkate alınarak tasnif edilir ve arşivlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Merkez komisyonuna yapılacak itirazlar

MADDE 18 – (1) Planlama yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile valilik ve belediyeler, komisyonlarca alınan tabiat varlıklarının koruma alanları, sit alanı, derecelendirilmesi, sit geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları, koruma amaçlı imar planları ve revizyonlarına ilişkin kararlara karşı altmış gün içerisinde Merkez Komisyonuna itiraz edebilir.

(2) İtiraz yazılarında, itirazda bulunan merciin planlama yetkilerine dair hususlar ile itirazın hukuki gerekçeleri belirtilir. İtiraza ilişkin yazılar, müdürlükçe Genel Müdürlüğe gönderilir.

(3) Merkez Komisyonuna yapılan itirazlar sonuçlanıncaya kadar itiraza konu bölge komisyonu kararının uygulanmasına devam edilir. İtiraz sonucu bölge komisyonu kararı Merkez Komisyonu tarafından kaldırılırsa, müdürlükçe kararın dağıtıldığı yerlere yeniden dağıtım yapılır.

Mevcut ilke kararları

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun mevcut ilke kararlarının Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına, Merkez Komisyonunca bu konulara ilişkin ilke kararları alınıp Resmî Gazete’de yayımlanıncaya kadar devam edilir.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.